

Maj 2025

1 maj

Vitsipporna på sluttampen

Vitsippor är nog faktiskt den finaste blomma jag vet. Tänk en björkbacke med vita stamma och marken täckt av vitsippor! Och så doftar dom så gott, så rent och friskt.

Men underbart är kort. Nu har dom varit fullt utslagna ett tag och när man plockar en bukett och sätter i vas så håller dom bara ett par dagar.

Vi har en liten lund med björkar. Där har jag faktiskt sått vitsippor och det har blivit fler, men inte så många som jag vill ännu.

Det växer även krolliljor där, som har själv-sått sig. Och jag har planterat några vita hyacinter, narcisser och kungsängsliljor som

alla blommor nu. Jag ska köpa några magnolior och sätta i kanten utefter diket.

På andra sidan diket håller vi på att bygga upp en fruktträdgård. I höstas planterade vi ett äppelträd till och två plommonträd. Sedan tidigare fanns ett äppelträd, en stor nyponbuske och en storfruktig hasselbuske. I vår har vi planterat en liten rosenkvitten och jag har en till som ska ner i jorden – med betoning på liten – för plantan är pytteliten. Den första jag köpte var typ 40 cm hög. Den andra var bara ca 10 cm. Mindre än jag hade väntat mig. Hoppas den sätter fart och växer fort.

Förra veckan rensade jag potatisslandet och satte den förgrödda potatisen, 2 sorter, Amandine och en rödskalig sort. 13 rader x 7 potatisar i varje rad. Det blir 91 sättpotatisar. Jag tog av vår egen skörd från förra året. Det är mer lönande att odla sättpotatis än ätpotatis.☺

Jag sådde bondbönorna också. Hälften sådde jag som jag brukar, ca 5 cm djupt med 15 cm avstånd. Hälften sådde jag i grupper om 3 bönor och något djupare. Jag hörde av Sara Bäckmo att hon brukar göra så och att hon tycker plantorna blir stadigare och stöttar varandra. Skadar inte att prova. Hoppas sorkarna som åt upp alla bondbönor förra året har flyttat någon annanstans.

Pionrännan är äntligen rensad, kantskuren och gödslad med sållad kompost. Jag tror jag höll på i två veckor innan det var klart. Det är väldigt torrt här så jag har vattnat alla rabatter och nu är pionerna redan 40-50 cm höga och perennerna i pionrännan är så frodiga att man knappt ser jorden på vissa ställen.

Bärbuskarna blommar, både svarta, vita och röda vinbär och blåbärstry. Jag har köpt några plantor amerikanska blåbär och ska gräva om en rabatt åt dem där jag la typ 20 cm sågspån förra året. Amerikanska blåbär vill ha sur jord, därav sågspånet. Körsbärsträden blommar för fullt och gråpäron-trädet har också börjat få vita blommor.

Gräset växer frodigt och fåren går ute på dagarna. Vi har plockat ris i hagarna och hade en egen mysig brasa igår på Valborgsmässoafton, tillsammans med Björnes sysster och hennes pojkvän. Men vi har så mycket ris att elda att vi skulle behöva Valborg varje månad.

5 maj

Trettio tomatplantor plus 120 till

Jag har ungefär hundrafemtio tomatplantor, eftersom jag inte kunde säga nej när min granne erbjöd mig små plantor som hon inte hade plats med. Så jag har redan lovat bort 65 plantor, varav de flesta är levererade. Det är svårt att få plats med alla som är kvar. Idag har jag planterat ut 30 tomatplantor i välgödslade hinkar, benmjöl och peletterad hönsgödsel, i varmväxthuset. Det tog nästan hela dagen, och jag har bara bundit upp ungefär hälften. Vi hade frost igår natt och prognosen varnar för fler frostnätter framöver, så jag kan inte plantera ut något på friland eller i kallväxthuset. En del tomatplantor står i sina små krukor i varmväxthuset och de minsta står kvar i odlingsrummet.

Jag har fortsatt med försådder: Blomman för dagen, 4 olika sorters luktarter, tre sorters pumpa, två sorters squash, tre sorters gurka, små svarta kokbönor, malört, Zulu-aster, rosenskära, lakritstagetes, färgsporre, narcisstobak, sockermajs av en kultursort, mjölmajs, två sorters sallat, slingerkrasse, buskkrasse, anisisop och två sorters solrosor inomhus, men ingenting på friland ännu, mest för att jag inte har haft tid. Jo förresten, jag har sått bondbönor och satt jordärtskockor.

8 maj

Lök i långa banor

Förra året blev det för litet gul lök, så vi har faktiskt fått köpa lök i mataffären, och så kan vi ju inte ha det. ☺ Jag satte ett halvkilo gul sättlök, precis som jag brukar, men den växte inte så bra. I år köpte jag 250 g av röd lök och silverlök och ett helt kilo gul lök. Det gör inget om det blir mer än vi kan äta färsk, för man kan skiva och frysa in.

Idag satte jag allt utom 500 g av den gula. Jag har inte bestämt än var jag ska sätta den.

Förutom sättlöken (s.k. kepalök, dvs vanlig matlök) har jag tre olika sorters purjo. Den grodde väldigt dåligt förra året och jag sådde inte en ny omgång, så jag fick bara 5 lökar och det är ju på tok för litet. Så i år breddsådde jag i tre lådor och den har växt bra. Jag hörde om en lök som kallas jättelök, av sorten "Walla Walla". Den påstods vara fantastiskt god och odlingsvärd, så den har jag också sått.

Förutom alla dessa löksorter har jag tre perenna lökar, piplök, kinesisk gräslök i krukor och vanlig gräslök. Lök är nyttigt, så det är bara att frossa. Vi har fortfarande röd lök kvar från förra året och den börjar bli litet mjuk. Jag har picklat den i citronjuice så den håller ett tag, och sen äter vi rå skivad rödlök till nästan varje lunch. Det är gott. Här finns receptet på citronpicklad rödlök:

http://www.forssten.com:8080/Vart_dagliga_brod/Recept/ReceptSamling/Citron-picklad_ro_dlo_k.pdf

Den är mycket enkel att göra och mycket godare och nyttigare än ättiksinläggning.

12 maj Perenner

Pionrännan är rensad och gödslad, och gräskanterna är skurna. De röda pionstjälkarna har många knoppar och tre buskpioner lever, en stor och gammal och två små, men en har dött. Jag har köpt en del buskar och perenner på nätet, bland annat några "liten rosenkvitten" som både är vackra och goda att göra dricka och desserter av. Eftersom jag vill ha olika sorter har jag fått köpa dom från olika ställen. Den som jag köpte från Klostra var bara en decimeter hög, men blommar gör den! Timjanplantorna har klarat sig ovanligt bra i växthuset över vintern och har fått flytta ut i solen. Färsk timjan är gott till ugnsbakad potatis och potatisgratäng.

12 maj Det växer både inne och ute

Det har varit ovanligt kyligt i maj och vi har haft minusgrader några nätter. Vinrankan i växthuset och minikiwin som står mellan växthuset, har fått frostskadade blad. Men det är ingen katastrof. I växthuset är några av rädisorna och vintersalladen skördeklara. Jag har läst att vintersallat är samma som maché-sallat, men den ser snarare ut som ovanligt kraftig nate/våtarv och smakar likadant. Jag köpte frön för flera år sedan, men jag har inte sått förrän nu. Vintersallaten är väl främst avsedd att odlas utomhus på friland, och när den får växa i växthuset blir den fort stor och grov och går i blom om man inte hinner äta. Men hönsen älskar våtarv om det blir över.

Svartrötterna har stått kvar i jorden över vintern och nu har dom tittat upp med fina blad. Dags att skörda tänker jag, så jag får plats att så eller plantera något nytt där. Det räckte till två portioner stuvad svartrot och två portioner gratinerad svartrot. Lyxigt.

12 maj

En rabarberknopp sticker upp

Jag är egentligen inte så förtjust i smaken på rabarber, tycker den mest smakar surt och det behövs en massa socker för att den ska bli ätbar. Men jag gillar att den växer så frodigt. Och nu är den som grannast, när den precis ska till att blomma.

21 maj

Kål, kål, kål och litet mer kål

Kål är ganska köldtålig. Den kan klara någon minusgrad, och jag kan ju alltid lägga fiberduk på den om det blir kallt. Därför har jag satt ut plantorna under fiberduk för att avhärda dom så jag kan plantera ner dom i jorden. Jag brukar låta dom stå under

fiberduk ca 5 dagar. På så sätt slipper man hålla på att känka krukorna in och ut varje dag. Dom står så bra under fiberduken.

När plantorna vant sig vid solljuset är det dags att plantera ner dom i jorden. Jag brukar bredså kålfröna i plastlådor som jag köpt vindruvor i. Sen planterar jag om dom små plantorna i varsin liten papperskruka som jag gör av tidningspapper med en s.k. "krukmakare", ett slags träblock som man lindar en remsa papper runt och klämmer ihop i botten. Krukorna sätter jag i en plastlåda så det går att vattna utan att blöta ner överallt. När det är dags att plantera ner dom i jorden strör jag litet benmjöl och pelletterad höns gödsel på jorden, gör ett hål med en "löksättare", ett verktyg som

man borrar ner i jorden så det blir en propp av jord i den, och sen trycker man på handtaget och jordproppen ramlar ur. Då blandas gödseln samtidigt med jorden. Jag viker undan tidningspappret så det blir lättare för rötterna att ta sig ut, stoppar ner plantan i hålet, trycker till jorden omkring och föser tillbaka grästäckningen. Klart! Sniglarna gillar späda kålplantor så man kan behöva strö ut litet järnfosfat också.

Det är väldigt smidigt när man har många plantor. I år har jag sått mycket kål: Grönkål, röd spetskål, savojkål, broccoli och en ny sort som jag aldrig provat tidigare. Den heter smörkål och lär vara fantastiskt god. Spännande med litet nya grödor.

22 maj

Födelsedagsekan från Hällefors

När Björne fyllde 60 fick han en eka i födelsedagspresent. Den är byggd av en man som heter Klas Sundberg som bor i Hällefors. Björne behandlar den med "roslagsmahogny" varje år, en blandning av trätjära och terpentin. Det funkade bra, man slipper slipa, det är billigt och dessutom luktar det gott av tjäran. Den bevarar även träet från att ruttna. När den torkat ordentligt är det ingen risk att man får fläckar på kläderna. Isen var hårdhänt mot bryggan i år, så den var både sned och vind. Men nu har vi fått hjälp av kompisar att rikta upp den med handkraft. Den är inte perfekt, men den duger bra åt oss.

Ekan är inte riktigt tät efter att ha legat på land hela vintern så nu ligger den i "marvatten" för att svälla ihop. Det är trevligt med en riktig träbåt.

23 maj Blommor och blad

Förra året blommade alla träd och buskar enormt mycket och vi fick stor skörd av både äpplen, druvor och körsbär. När träden har burit så mycket frukt brukar dom vila sig året efter. Men dom blommar lika mycket i år som förra året. Äppelträden är helt översållade av blommor. Hoppas det blir tillräckligt varmt så bina flyger och blommorna blir pollinerade.

Potatisblasten har tittat upp ur jorden. Om ett par veckor är det nog dags att kupa. Det är väldigt torrt och blåsigt, så jorden torkar snabbt ut. Vi har redan vattnat potatisen ett par gånger. Det sägs att om man vattnar när blasten är ca 20 cm så får man fler knölar. Och om man vattnar när den blommar så får man större knölar. Sen påstås det att man inte behöver vattna mer. Men vi har ju vårt potatisland ovanpå vår gamla ridvolt som består av sand på väl-dränerad botten, så vi lär få vattna mer än så eftersom det inte regnar.

För typ tio år sedan satte jag ramslök nere i strandkanten där det är fuktigt. I år har det kommit fler blad. Men jag har ett dilemma. Det har börjat växa liljekonvaljer på samma plats. Dom fanns inte där när jag valde platsen att sätta ramslök på. Deras blad ser nästan exakt likadana ut, men den ena är nyttig och den andra är giftig.

När dom väl blommar ser man tydlig skillnad, men det är verkligen inte värt att chansa. Så jag plockar inte ramslök på vår tomt, det är så få blad ändå, utan vi har åkt till vårt vanliga ställe i år också och plockat en hel kasse full.

30 maj Städade och fyllda växthus

Nu har jag fyllt varmväxthuset, halva kallväxthuset och det lilla tunnelväxthuset med tomatplantor och rensat bort ogräset. Flera plantor blommar redan. Det ser städat ut. Jag tror inte att det blir någon mer frost nu, så det är dags att ta bort bubbelplasten som varmväxthuset är klätt med invändigt. Sommaren är här! Äntligen.

31 maj

4-årskalas i det gröna

Lilla Alicia fyller 4 år och vi är bjudna på kalas i trädgården. Goda vänner, jordgubbstårta, strålande sol, en gullig hund och glada barn. Det är så härlig svensk sommar ska vara!

